

På målejakt med kuleramme og tommestokk – hva skal vi måle og hvordan?

Espen Carlsson og Margrete
Haugum

Trøndelag Forskning og Utvikling
Forskningsdagene 3. oktober 2013

Trøndelag Forskning og Utvikling
Trøndelag R&D Institute

Samfunnsutvikling

- Distrikts- og regionalpolitikk
- Mange program i årenes løp; ulike prosjekter for arbeid med lokalsamfunnsutvikling
- Politikere og andre er interessert i å vite om det er rett prioritering av offentlige midler
- Mangfold av kompliserte faktorer påvirker samfunnsutviklingen på samme tid

Prosjekter

- Må ha målsettinger, mål som er målbare/ etterprøvbare
- Lett å ty til befolkningsutvikling for distriktskommuner
 - Utfordringer for de fleste kommunene
 - Enkelt å måle. SSB holder styr på tallene
- MEN er det slik at befolkningsutvikling er det riktige å måle?
- Hva handler steds- og samfunnsutvikling om?

Formål med studien 2012

- utvikle god kunnskap om eventuelle sammenhenger mellom hvordan Rauma og Rindal har jobbet med lokalt utviklingsarbeid og hvilke resultater og effekter dette har gitt. Ikke nødvendigvis suksessrik, men tro på at noe kan læres av deres arbeid

Kommunenene

- Negativ befolkningsutvikling over tid
- Deltatt i flere program/prosjekt med ekstern finansiering over lengre tid
- Antakelse om at de hadde gjort noe bra
- Omdømmearbeid og merkevarebygging

Måleutfordringer

- Samfunnsutvikling skjer uavhengig av prosjekt. Et mangfold av faktorer påvirker samfunnsutviklingen samtidig
- hvordan *isolere* effektene av tiltak/prosjekt
- Effekter kan måles til ulike tider og effektene varierer over tid. Effekten er derfor avhengig av når målingen skjer. *Tidsgap*
- Hvem har *nytte* av utviklingsarbeidet
- Det *kontrafaktiske* problemet. Hvordan hadde utviklinga vært uten tiltaket/prosjektet?

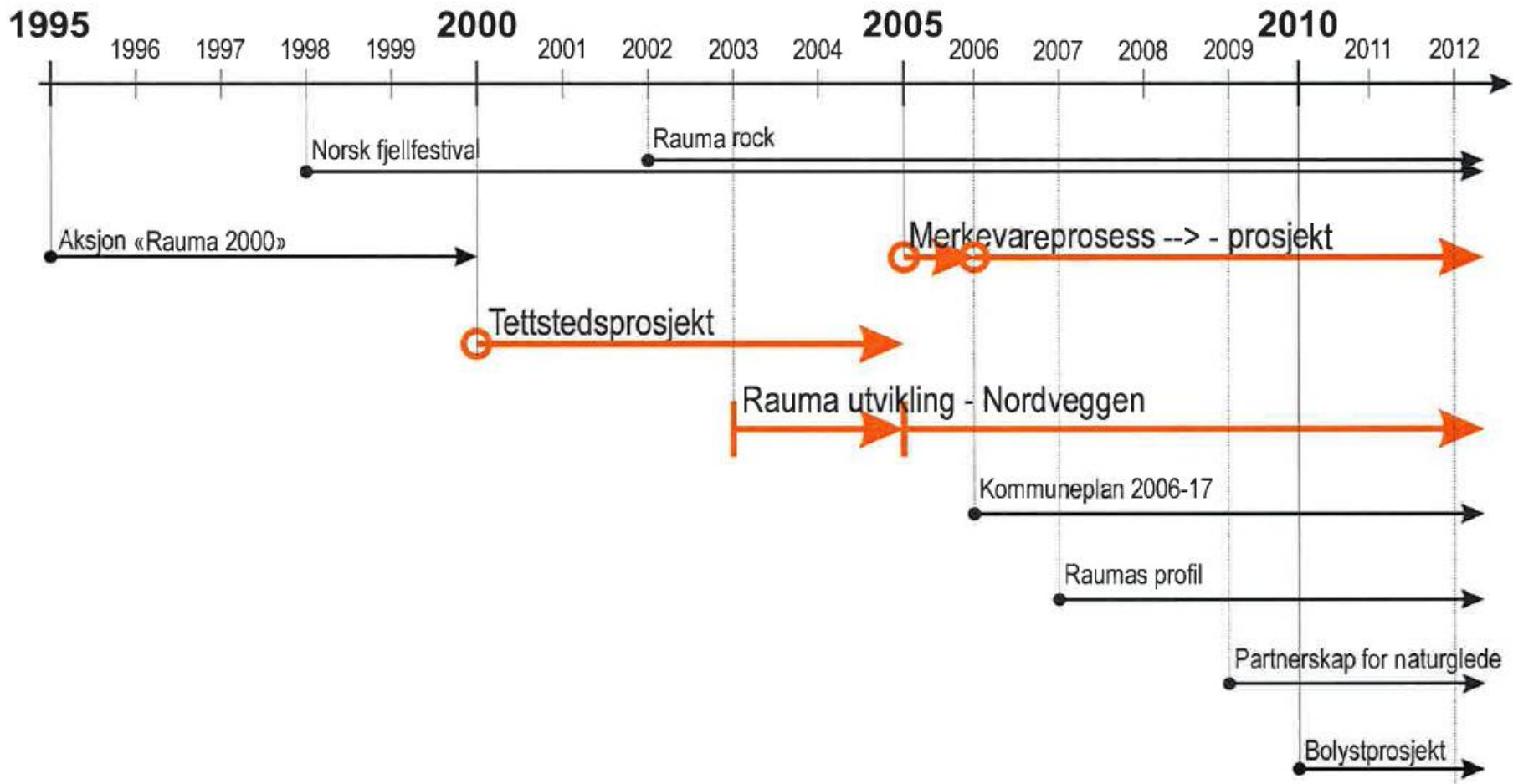

Funn

www.tfou.no

- Kan ikke påvise effekter på befolkningsutvikling og sysselsettingen, men uten lokalt utviklingsarbeidet kunne det sett annerledes ut
- Mye engasjement, mange tiltak
- Lokalt utviklingsarbeid påvirker bolyst og det viktigste er at noe nytt skjer
- Kontinuitet og langsiktighet i arbeidet

Vår metode

- **Det kontrafaktiske dilemma**
- Innledende gruppeintervju med en kommunegruppe og en næringslivsgruppe
- 18 telefonintervju, rekruttert fra næringsliv, lag og foreninger og unge voksne
- Fire gruppeintervju i hver kommune med en gruppe ungdommer og tre grupper rekruttert fra næringsliv, lag og foreninger og unge voksne
- Statistisk materiale, sammenligning med kommuner i Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag som har fellestrekk i kostrasystemet (kontrollgruppemetodikk)

Alternative metoder

- Survey til innbyggerne – vurdert
 - Svarprosent
 - Skjevhet
 - Spørreskjematretthet
 - Kvantifiserbare data og ikke forklaringer og resonnement
 - Relative vurderinger – behov for gjentatte målinger

Alternativer...

- Utvikle gode metoder for egevaluering underveis
 - Kritisk nok?
 - Noe annet enn årsrapporter
 - Ekstern hjelp (læring, objektivitet)
- Mer målbare delmål, dvs fokus på enkelttiltak og studie av deres resultater og effekter på kort/lengre sikt
 - Fokus snevres inn – detaljer kontra helhet
 - Egenverdi av små seire
 - Sier lite om helheten

Læring

www.tfou.no

- Ingen universell oppskrift, fordi stedenes særpreg er viktige premisser for utviklingsarbeidet
- Lokalt utviklingsarbeid er prosesser hvor mye energi utløses når flere samhandler, eks kommunen, næringslivet og frivillig sektor.
- Samhandling både på styringsnivå og gjennomføringsnivå; medvirkning bidrar til forankring og eierskap. Menneskene skaper stedet
- Frivillig sektor har avgjørende betydning for at noe skjer
- Lokalt utviklingsarbeid er langsiktig, en visjon må få tid til «å sette seg»
- Viktig med læring underveis og påfyll av kompetanse. Lokalt utviklingsarbeid må også utvikles – revitaliseres og remobiliseres

